

TŰZ- és MUNKAVÉDELMI OKTATÁSI ANYAG (egészségügyi terület)

I. Tennivalók tűz és katasztrófa esetén

1. Tűzjelzés módja

Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, illetve arról tudomást szerez, köteles késedelem nélkül intézkedni, és a tüzet jelezni.

A tüzet a hivatásos tűzoltóságnak a ☎ 105 telefonszámon, az ÁOK területén *0105 gyorshívó segélyhívó számon kell jelezni.

Személy által történő tűzjelzésnek tartalmaznia kell:

- a tüzeset, káreset pontos helyét (címét);
- emberélet van-e veszélyben;
- mi ég, milyen káreset történt, mi van veszélyben;
- a bejelentő személy nevét és a jelzésre használt távbeszélő készülék hívószámát.

A jelzést vevő tűzoltó további kérdéseire is egyértelmű és részletes választ kell adni.

2. Riasztás módja:

Közvetlen riasztás: (a tűzjelzés - személy vagy eszköz közbeiktatása nélkül - közvetlenül a tűzoltóságra fut be.)

Közvetett riasztás (a tűzjelzés emberi vagy technikai eszközök közbeiktatásával jut a tűzoltó hatóság tudomására).

A riasztás módja lehet:

- hangos kiabálással,
- kongatással, kolompolással,
- vészcsengő használatával,
- házi telefon alkalmazásával (központon, vagy alközponton keresztül),
- kültéri riasztó egység működtetésével.

Az épület területén a tüzesetet (kiépített jelzőrendszer esetén) a falra szerelt tűzjelző berendezés kézi jelzésadóinak használatával is lehet jelezni.

A riasztás elrendelése (tűzriadó)

A riasztást elrendelheti:

- Aki a tüzet észlelte,
- Az értesítendő személy, (akit értesítettek)
- A tűzjelzést fogadó vagy észlelő személy,
- Gyakorló riasztás során a vezető.

A riasztható személyek köre:

- Az ott dolgozó személyek,
- Az épületben tartózkodók, külső személyek, ügyfelek.

3. **A dolgozó feladatai tűz és katasztrófa esetén**

A fegyelmelmezetten, pánikmentesen távozni az épületből, a legközelebbi kijáraton (vészkijáraton) keresztül.

A rászorulóknak segítséget nyújtani.

Az oltásban és mentésben (személyek és anyagi javak) szakszerű segítséget nyújtani az élet és vagyonvédelem érdekében.

Tűzjelzéssel egyidőben a rendelkezésre álló felszereléssel és az előírások szerinti oltóanyaggal meg kell kísérelni a tűz oltását. Az épületben jól látható helyen tűzoltó készülékek vannak elhelyezve. A tűzoltóság megérkezéséig az ott tartózkodó személyek a szintekről, az épületből összeszedik a porral oltó tűzoltó készülékeket, és ezekkel kezdik meg a kezdeti tűz oltását.

Vízzel történő oltás csak áramtalanítás után szabad.

A lehetőségekhez képest gondoskodni kell arról, hogy a helyszín a vizsgálat befejezéséig változatlan maradjon.

A tűzoltóság közreműködése nélkül eloltott, vagy az emberi beavatkozás nélkül megszűnt vagy eloltott tüzeket kötelesek az ott dolgozók a vezetőnek késedelem nélkül bejelenteni.

A hatóság megérkezésekor tájékoztatást kell adni az odaérkező tűzoltóknak. Tájékoztatni kell őket a tűz által érintett területről, a várható veszélyhelyzetről, az addig tett intézkedésekről.

Tűz esetén a helyszínrre érkező tűzoltóság vezetőjének az utasításait mindenki köteles maradéktalanul betartani, illetve végrehajtani.

A tüzeset helyét a vizsgálat befejezéséig változatlanul kell hagyni

A tűzjelzés díjtalan és más hívásokkal szemben elsőbbséget élvez.

4. **Menekülés főbb szempontjai**

Az emeleti szintekről minden esetben a lépcsőházon keresztül hagyjuk el az épületet, a liftet igénybe venni tilos és életveszélyes. A panelos épületek zömében – ha a lépcsőn a lejutás akadályozott – felfelé is lehet menekülni, egyrészt a tetőre, másrészt a szomszédos lépcsőházon keresztül a szabadba.

A lépcsőházba beszűrődő füstöt, hőt a lépcsőházi ablakokkal, zárt lépcsőházak esetében a hő- és füstelvezető megnyitásával, üzembe helyezésével lehet elvezetni.

Biztosítsunk elsőbbséget, segítsünk a gyermekek, gyermekes- és terhes anyák, az idősek, rokkantak és a mozgássérültek, mozgáskorlátozottak menekülésében.

Füst ellen az orr illetve a száj elé szorított átnedvesített textillel (kendő, törölköző) a kimenekülés időtartamára hatásosan lehet védekezni. A forró füstgázok a levegőnél könnyebbek, így felülről rétegződve telítik a helyiséget, így lehajolva, kúszva biztonságosabban elhagyhatjuk a füsttel telített helyiséget.

Az épület, munkahely, lakás elhagyása esetén gondoskodni kell a gáz és az elektromos áram főkapcsolójának az elzárásáról.

A tűz- és káresemény helyszínén tartózkodó személyek informálják a kiérkező tűzoltókat a veszélyhelyzet körülményeiről, az esetlegesen bent tartózkodók hollétéről, koráról (gyerek, beteg, idős, mozgássérült), vízszerezési helyekről, közmű elzáró berendezések helyeiről. Tűz esetén biztosítani kell, hogy a tűz-, káreset

helyszíne a tűzoltóság megérkezéséig változatlan maradjon.

5. Tűzoltás

A tűz oltásában, az emberi élet és az anyagi javak mentésében mindenki köteles a lehetőségeihez képest, külön felhívás nélkül, a testi épség veszélyeztetése nélkül részt venni!

- A tűzoltás vezető (kiérkező tűzoltóság parancsnoka) utasításait mindenki köteles végrehajtani.

- A tűz oltását mindig az égő anyag tulajdonságainak és a tűz méretének figyelembevételével, a rendelkezésre álló, erre alkalmas eszközök, anyagok gyors számbavételével célszerű mielőbb, mindenre kiterjedően elkezdni.

- A tűz oltását a rendelkezésre álló felszereléssel, eszközzel meg kell kísérelni.

- Villamos berendezésekben, azok közelében keletkezett tűz esetén az oltás megkezdése előtt áramtalanítani kell.

- Biztosítani kell, hogy a kivonuló tűzoltó egység a tűzeset helyszínéhez jusson, ennek érdekében lehetőség szerint 1 fő a kiérkező egységeket az épület előtt fogadja.

II. Hordozható tűzoltó készülékekről, fali tűzcsapokról, tűzvédelmi eszközökről, dohányzásról, biztonsági jelzésekről, feliratokról

1. A **tűzoltó készülék** egy olyan eszköz, amelyből az üzembe helyezéskor az oltóanyagot a készülékben levő nyomás hatására irányíthatóan a tűz fészkeire lehet kilövellni. A kis, kezdődő tüzek oltásának legalkalmasabb eszközei.

A tűzoltó készüléket, felszereléseket jól láthatóan, hozzáférhetően a bejárat illetve a veszélyeztetett hely közelében kell elhelyezni és állandóan üzemképes állapotban kell tartani. A hozzájuk vezető közlekedési utat eltorlaszolni tilos!

A tűzoltó készülékek típusai: vízzel oltó, habbal oltó, porral oltó, gázzal oltó: széndioxidral oltó, halonnal oltó.

2. A **fali tűzcsapok** a tűz oltásához szükséges vízkivételi helyek, melyek szerelvényekkel és tartozékokkal felszerelt szekrényben találhatóak az épületekben. Elhelyezkedésüket „tűzcsap” felirat jelzi. A fali tűzcsapok nem csak a tűzoltók munkáját hivatottak támogatni, hanem elsősorban az épületben tartózkodók, a dolgozók gyors beavatkozását, tűzoltását segítik elő.

3. **Dohányzás**

A dohányzás tűzveszélyes tevékenység. Munkahelyeken dohányozni a dohányzás tüzmegeelőzési szabályainak megtartásával, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kizárólag az arra kijelölt helyen szabad.

Égő cigarettát, parázsló gyufát eldobni ott ahol a tüzet okozhat tilos.

4. **Biztonsági jelzések, figyelmeztető feliratok**

Az épületekben, munkahelyeken elhelyezett biztonsági-, figyelmeztető-, rendelkező-, tiltó- és tűzvédelmi jelzőtáblák a hatékony tüzmegeelőzés és a dolgozók biztonságát szolgálják. Az épületben tartózkodó személyeknek a kihelyezett jelzések, feliratok figyelembevételével kell a tüzmegeelőzési, magatartási szabályokat betartani.

MUNKAVÉDELMI OKTATÁSI ANYAG

Munkavégzésre vonatkozó rendelkezések

(1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható,
- ha annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára alkalmasnak bizonyult.

(2) A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas és rendelkezik a biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

(3) A munkavállaló csak biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát. Így különösen köteles:

- a) biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban a munkahelyén megjelenni és így munkát végezni, ennek megfelelően, kipihent, alkohol, pszichotrop anyag (drog), kábulatot okozó gyógyszerek hatásától mentes állapotban lenni,
- b) a rendeltetésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasításai szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni,
- c) az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, és a tőle elvárható módon tisztításáról gondoskodni,
- d) a munkavégzéshez testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni,
- e) a munkaterületén a fegyelmet, rendet, és a tisztaságot megtartani,
- f) a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat munkavégzés során alkalmazni,
- g) a részére előírt orvosi vizsgálaton részt venni,
- h) a veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart a tőle elvárható módon elhárítani, vagy erre nézve intézkedést kérni a felettesétől,
- i) a balesetet, sérülést, rosszulétet azonnal jelenteni a közvetlen munkahelyi vezetőknek.

Speciális munkavédelmi előírások

Villamos berendezésen kapcsolási, feszültség-mentesítési, javítási munkákat csak azok végezhetnek, akik az előírt szakképesítéssel rendelkeznek.

Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságának megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly és mérethatárok megtartásával szabad.

Munkavégzés vagy egyéb célból székre, fotelre, asztalra felállni tilos!

Sérült, törött, csorba üvegedényt használni, szigorúan tilos!

Emberi táplálkozásra szolgáló edényben vegyi anyagot tárolni tilos!

Vegyis anyag tárolására szolgáló edényben emberi táplálkozásra szolgáló ételt, italt, gyógyszeres tárolni szigorúan tilos!

Vegyianyagot csak jól zárható, megfelelően feliratozott és jelzett edényben szabad tárolni.

Vegyianyagok tárolásánál minden esetben figyelembe kell venni a tárolandó anyagok kémiai és fizikai tulajdonságait. Egymással vegyi reakcióra képes anyagokat egymás közelében tárolni szigorúan tilos!

Forró, meleg, illetve hideg eszközöket, edényt megfogni, szállítani, megérinteni csak hőálló, megfelelő szigetelésű segédeszközzel szabad.

Testnedvekkel, váladékkal végzett munka közben minden esetben kötelező az egyéni védőeszköz használata.

Csúszásveszély kiküszöbölése végett a kiömlött, kifröccsent folyadékot, vegyianyagot, ételt stb. a tűz és környezetvédelmi szabályok betartásával kell szárazra törölni.

Csúszásveszély kiküszöbölése végett a padozat felmosását úgy kell végezni, hogy mindig maradjon száraz felület a biztonságos közlekedésre.

A kül- és beltéri közlekedési utakat eltorlaszolni még ideiglenesen sem szabad.

Dohányozni csak a kijelölt dohányzó helyen szabad.

Szeszesital vagy hasonló tüneteket okozó szer hatása alatt álló dolgozó munkát nem végezhet, munkahelyén nem tartózkodhat.

Munkaruhában, védőruhában az egyetem területét elhagyni tilos!

Fertőzésveszélyes munkahelyeken használt védőruhát ebédlőbe, büfébe, valamint más munkahelyre bevinni tilos!

Minden olyan munkakörben, ahol a gyűrű, a nyaklánc, a karóra, a fapapucs, a magas sarkú cipő stb. viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent, a munkavégzés előtt azokat le kell venni. Kendő, sapka, hajháló viselése kötelező, ha forgó, összehúzó, mozgó alkatrészek becsavarási veszélyével kell számolni, vagy a munkahygiéne megköveteli.

Az egyetem területén a járműközlekedés megengedett sebessége 10 km/óra.

A gyalogosok a kiépített járdán, ennek hiányában gépjárműforgalom számára fenntartott helyen, az út menetirány szerinti bal oldalán, lehúzódva kötelesek közlekedni.

Munkahelyi baleset

Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől, idejétől és a sérült közrehatásának mértékétől függetlenül.

Munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás igénybe vétele során éri.

Nem munkabaleset, az a baleset, amely a sérültet lakásáról munkahelyére, illetve munkahelyéről lakására menet közben éri, kivéve ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történik.

A megtörtént munkabalesetet a dolgozó, akadályoztatása esetén munkatársa azonnal köteles munkahelyi vezetőjének bejelenteni. Ha a baleset jellegénél fogva munkáját folytatni tudja, a balesetet akkor is be kell jelenteni.

A szervezeti egység vezetője vagy munkavédelmi megbízottja a tudomására jutott legkisebb sérülést, rosszullétet, megbetegedést is köteles a Munkahelyi baleseti nyilvántartásba (napló) bejegyezni. A naplóban fel kell tüntetni a sérült legfontosabb adatait, a baleset helyét, időpontját, a baleset leírását.

A szervezeti egység vezetője vagy munkavédelmi megbízottja köteles a munkabalesetet, (amennyiben az előre láthatólag munkanap kieséssel jár) haladéktalanul bejelenteni a Biztonságszervezési Osztály munkavédelmi előadójának.